

BÁCSMEGYEI NAPILÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
 negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
 félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
 Egyes szám ára: 6 fillér.

Megjelenik napenkint reggel, kivéve hétfőn.
 Laptulajdonosok és főszerkesztők:
JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:
 Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11
Kiadóhivatal:
 HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
 Telefon sz. 85.

A vidék joga.

Irta: Papp Ferencz.

Minden állam közgazdasági tevékenységének első feladata, hogy az állam egész területén az egyenletes fejlődés biztosítva legyen s a földrajzi fekvés, éghajlat és egyéb viszonyokban rejlő különbségek okos, észszerű módozatok által kiegyenlítettessenek legalább annyira, hogy azokon a vidékeken a lakosság megélhetése problematikussá ne váljék.

Ha Magyarországnak a kiegyezéstől számított 36 éves közgazdasági tevékenységére tekintünk vissza, sajnos, épen az ellenkezőjét tapasztaljuk. A főváros mellett száználmas fogalommal törpül a vidék, az ország tulajdonképi életereje.

Budapest 36 év alatt oly óriási mérvben fejlődött, hogy ekkora haladást még a parancsszóra, papiroson előre megrajzolt Páris története sem mutathat fel.

Oriási körutai, ragyogó palotái vannak, mindenütt fény, csillogás. Ám ezt a sok palotát, azokat a hatalmas körutakat nem Budapest teremtette, hanem a vidék.

Vasúthálózatunkat, zónarendszerünket úgy alkalmaztuk, hogy a vidék vagyona ide gyűljön a fővárosba.

Itt van a hatalom, itt mérik a legmagasabb igazságokat légfűtött palotákban. Itt összpontosítottuk a tudományt, mert a másik egyetemet úgy tekinti a hatalom is, a társadalom is, mint a budapesti előcsarnokát, azon keresztül juthatni ebbe.

Itt a művészet minden ága. Itt az ipar, itt a kereskedelem, itt a gyár világ, itt van minden s három kilométernyire Budapesttől megkezdődik a vidék, melyre száználmas mosolylyal tekint a boldog fővárosi.

Évtizedek óta folyik ez a csoportosító rendszer, pedig a kiállítás óta bekövetkezett pangás szomorúan beigazolta, hogy Budapest mesterséges fejlesztése nem egészséges Budapestre nézve s felette káros a vidékre, mert a világváros fenntartó eleme a vidék s mihelyt az nem táplálja, összeomlanak a ragyogó kártya várak.

Ez az összpontosító rendszer aztán divik a vidéken is. Gőczpontokat csinálunk,

ott tömörítünk mindent s e gőczpontokon kívül semmivel sem törődünk.

A felvidéki nép nem is olyan régen virágzó kézi-ipart üzött. A gépek lassankint kiragadták a nép kezéből az ipart. Ám nem arra törekedtünk, hogy a gyárakat ott azokon a vidékeken létesítsük, hanem távol a nagy városokban.

A Dunántul két nagy városa Győr és Komárom nem is olyan régen hatalmas kereskedést üzött. A hajók egész raja ülte meg kikötőjüket. Budapest rohamos emelkedése óta nem áll meg a hajó már ott, minek, hisz üzleti élet csak a fővárosban van.

Ennek a rendszernek káros következményeit régóta érezzük. Mit tett kormányzati politikánk 36 év alatt a vidékért? Legfeljebb annyit, amennyit kor-tes szolgálatokért szoktak adni.

Ha egyik másik képviselő előhozakodott a vidék bajával a parlamentben, bagatell, kiadták az illető miniszternek.

Megverte az Isten haragos keze azt a vidéket, amelyiknek az ügye interpelláció alakjában kerül elő. A melyik perczben átveszi a kegyelmes ur, s táskájába csusztatja, akta lett belőle, amelyet iktatnak, a szívárvány minden színében játszó czeruzával keresztül kasul irnak, kivezetik, bevezetik, s a végén az irattár a sorsa. A kegyelmes ur pedig az ibolya nyílaskor átvett interpellációra falevél hulláskor válaszol, hogy »all right« minden rendben,

Emlékezzünk csak Árvamegyére, vagy hisz nem is olyan rég volt, a belényesi inségre.

Négy hét múlva, mikor az Isten adta nép már a gyökeret is megette az erdőben, küldtünk nekik kukoriczát. Bagatell, nem jobb, ha végre is ma eszik kukoricza kenyeret, mintha ma is gyökeret rágná?

A Vág előnti a vidéket, a lábbon álló termést aratás előtt tönkre teszi. Egy óra alatt három vármegye népének nincs betevő falatja. No itt már tenni kell. Elő áll a szalon kocsis s aztán kegyelmes és méltóságos urak odautaznak s megnézik a pusztulást. Megírják jegyzőkönyvben,

hogy mit láttak, aztán azt is beiktatják, s lesz belőle poros akta az irattárban.

Körülbelül így tették tönkre a székely kérdést is. Kormánybiztosságot szerveztek. Uram őrizz tőle. Aztán a pecsétes levelek, hatalmas paksaméták hozzák és viszik a székely nép nyomorát, de bizony csak nem szünik meg attól a sok irástól. S a szegény székely már nem vár hanem megyen oda, hol legalább van kenyér.

Nem kormánybiztosság kell a vidéknek hanem egészséges öntudatos közgazdasági politika. Kiaknázni a gyergyói havasok márványrétegeit, a belényesi havasok kincseit, a Felvidék faiparát, s foglalkozni a vidékkel.

Ne feledjük, hogy az országnak életereje a száználmasan lenézett vidékben van.

A helyzet.

— Politikai levelezőnkől. —

Budapest, augusztus 13.

A bécsi magyarelleneskedők ismét megkezdtek működésüket. És sajátságos, de igaz, hogy mindig diadalt aratnak.

Megirtam már, hogy a válság eldöntése előtt ő felsége a közöminiszterekkel és a vezérkari főnökökkel akart tanácskozni a magyar és osztrák miniszterelnökök jelenlétében. A bécsieknek, különösen a katonaságnak sikerült kieszközölni, hogy ő felsége miniszterelnököket egyáltalában ne vonjon be a tanácskozásokba. *A mai tanácskozás tehát katonai tanácskozás volt csupán.* Hogyan remélhetnők ezektől jogainknak határozott teljesítését. *Ha majd ő felsége határozott kívánságára tesznek is pro- pozíciókat az engedményekre, ezek nagyon silányak lesznek és megfelelnek azon szellemnek, amelylyel a Lajtán túl a kiegyezést értelmezik. Ettől Isten ment- sen meg bennünket.* Ez ellen azonban tiltakozni fog mindegyik miniszterelnök-jelölt, leginkább tiltakozni fog azonban Apponyi Albert gróf.

Mi történt ma Bécsben.

Ezen hírrel szemben azonban megbízható forrásból az a hír érkezett hozzánk, hogy ő felsége, ha engedett is a katonai körök azon kívánságának, hogy a király elnöklete alatt tartandó tanácskozásokon a magyar miniszterelnök ne vehessen részt, *addig nem fogja*

ezen tanácskozást megkezdeni, míg Khuen Hédervárynak másodszori jelentését nem fogadja.

Ez a bécsi hír így szól:

»A király ma egész délelőtt Schönbrunban volt és senkit sem fogad kihallgatáson. senkivel sem tanácskozik, mielőtt Héderváry nem terjeszti elő jelentését.«

Ez a fogadás pedig pénteken, azaz holnap délelőtt történik meg Bécsben. Ezen kihallgatással kapcsolatosan a helyzetnek egy érdekes új mozzanatára kell figyelmeztetnünk. A katonai köröknek sikerült rábeszélni ő felségét, hogy ne Magyarországon oldja meg a válságot, e szerint tehát

a király nem jönne hozzánk.

Khuen Hédervárynak azonban feltétlen elhatározása, hogy Budapestre jöjjön, s így vegye el a bonyodalmak élet annyira, amennyire lehet.

Sikerülni fog ez a volt miniszterelnöknek, vagy nem, ez a kérdés foglalkoztatja ma élénken politikusainkat.

Annyi bizonyos, hogy eddig sem Budapestre, sem Gödöllőre értesítés, a király megérkezésére vonatkozólag, nem jött. Már pedig a várkapitányság előzetes értesülése nélkül a király nem szokott megérkezni.

A katonai körök vérlázító véleménye szerint különben sem lehet haditanácsot Budapesten tartani. Már pedig ők azt haditanácsnak tekintik, ha a magyar nemzeti jogoknak megadásáról van szó.

Nem csodáljuk, ha hasonló hírek izgatottá teszik a kedélyeket.

Wekerle nyilatkozata.

A helyzetre vonatkozólag különben fontosnak tartom Wekerle nyilatkozatát.

A Neue Freie Presse mai száma ugyanis igen érdekes interjút közöl Wekerlének a politikai viszonyokról való véleményéről.

Wekerle kifejti, hogy a fuzió, amely 1899-ben jött létre, tulajdonképp még végrehajtva nincs, pedig épp most szükség van egy olyan erős egységes szabadelvű pártra, amely a helyzet ura maradhasson minden irányban. Szerinte szükség van: politikai okból, elvi és morális okokból.

Végül pedig taktikai okokból is. Mert ha ilyen alapon nem egyesülnek a szabadelvű párt elemei, akkor az csak egy ad hoc miniszterium maradna, mely csak egyes személyek köré csoportosulva, csak pillanatnyi nehézségeket küzdhetne le anélkül, hogy állandó munkaképességet és békét biztosíthatna. Nem az a teendő tehát most, hogy a király egyeseket kihallgatva valakit kabinetaiktással megbizzon, hanem az, hogy a párt egysége alaposan konszolidálódjék s egységes programot alkotva, megegyezzen a részletekre vonatkozólag is. Ezt a programot azután a szabadelvűpártnak el kell fogadnia még akkor is, ha a válság megoldása ezáltal halasztást szenvedne is.

Wekerlének ez a nyilatkozata jellemzi legjobban a többség bizonytalanságát. Már pedig ez a bizonytalanság megmarad. Morális erőt is csak úgy kap, ha Apponyi áll az élére.

Apponyi elnöksége.

Éppen ezért tartjuk szükségesnek Apponyi miniszterelnökségét. Megbízatása egyetlen biztosítéka lenne annak, hogy a bécsi körök beletörődtek a nemzeti jogok elismerésébe, melyekből Apponyi engedni soha sem fog.

Itt már biztosra is veszik Apponyi miniszterségét. Mellette már nem is vesznek

másokat kombinációba, mint Lukács Lászlót, Darányit és Láng Lajost. Ezek nem veszedelmes ellenfelek.

A vatikán és a Kvirinal.

Fontos hír érkezik Rómából, melyet azonban csak fenntartással közölünk:

Minden jel arra mutat irják, hogy a Vatikánban rendszerváltozás lesz. A viszony a Kvirinál és a Vatikán között javulófélben van.

Az új pápa a harag hagyományát nem akarja tovább fentartani, aminthogy egyáltalában nem barátja a régi, elavult hagyományoknak. Az első lépést az olasz király tette meg, noha Zanardelli kormányelnök kijelentette, hogy Olaszország sorsára teljesen közönyös, hogy ki az új pápa s hogy a szentatya mily módon viselkedik a politikában. Mégis Viktor Emánuel király bizalmas uton juttatta el szerencsekívánatát. A pápa pedig azonnal intézkedett, hogy ugyancsak bizalmas uton mondassék az ő nevében köszönet az olasz királynak.

Ez pedig biztos jelnek tekinthető, hogy a bizalmas formát követni fogja a hivatalos forma, de csak lassankint. Az ilyen rendszerváltozást nem lehet egyszerre inaugurálni, hanem időre van szükség, hogy az elmentétek egészen elsimuljanak.

Rómában különben meg vannak győződve arról, hogy X. Pius nagyon népszerű pápa lesz.

Nagyon szereti a nővéreit a pápa, mondják a rómaiak és valóban az új egyházfő nagy szeretettel veszi körül a családját, amely természetesen boldog a nagy kitüntetés miatt, hogy az ő rokonuk jutott Szent Péter trónjára.

Kihallgatások alkalmával az első mozdulat, amelylyel a pápa a híveit fogadja, az, hogy lehajol hozzájuk s térdelő helyzetükből fel emeli őket. Általában a szerénység, szelídség mintaképe; aki egy percig a társaságban van, elfeledi, hogy minő nagy méltóság képviselőjével áll szemben.

Amikor megkérdezték őt, hogy milyen lakosztályt kíván a Vatikánban, a pápa mosolyogva felelte:

— Ő, csupán egy kis szobát, ez tökéletesen elegendő lesz nekem.

A mérnökök különben már megszállták a Vatikánt, hogy a pápa minden szerénysége ellenére is új pompával lássák el a híres, de kissé elkopott termeket. A pápa pedig egyre ezzel buzdítja a mérnököket:

— Csak egyszerűen! Minél egyszerűbben, uraim!

Szóval: X. Pius igen demokrata érzelmű pápának ígérkezik.

Elhalasztott iskolaszéki ülés.

Az augusztus havi iskolaszéki ülést ma kellett volna megtartani. Minthogy azonban a tagok kellő számban nem jelentek meg, az ülést jövő szerdán délután 5 órára halasztották el, mikor az iskolaszék tekintet nélkül a megjelent tagok számára dönteni fog.

Különös, de igaz, hogy e fontos testület nem képes megtartani rendszeresen az üléseit. Különben, júliusban is többször kellett elhalasztani. Ennek az okát abban kell keresnünk, hogy az ülés napja nincs jól megválasztva. Ezen segíteni kell, mert hiszen lehetnek a tárgysorozaton halasztást nem tűrő

tárgyak. A mostani hétköznapiakon az iskolaszék tagjai, mint gazdaemberek el vannak foglalva, nem jelenhetnek meg, a másodszori ülés persze határozatképes, ha öt tag van is csak jelen. Ennek is meg van a maga hátránya. A tagok kis számával meghozott határozatok soha sem oly megbízhatók, mintha a határozatokat teljes ülés hozza. Ez a körülmény is tehát csak még inkább szükségessé teszi, hogy az iskolaszék üléseinek oly nap választassék, amelyen a tagok könnyen megjelenhetnek. Így például vasárnap délelőtt. Jó lenne ezt megszívlelni.

Ezek után itt közöljök a szerdai ülés tárgysorozatát:

A felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kijelölése.

Kir. tanfelügyelőség a máj. 14-iki jkvét 2835/903. szám a. visszazármaztatja.

Közig. bizottság 437—441/903. számú határozatai ötrendbeli szabadságolás tárgyában.

Közügyelési határozat: egy belterületi tanítónői állás rendszerezése tárgyában.

Városi tanács 8146—903. számú végzése: Szücs József helyettesi éveinek a korpótlékba való betudása tárgyában.

A népisk. felügyelő-igazgató 503/903. sz. jelentése: a népoktatás lefolyt tanóvi állapotáról!

U. annak 407/903. számú jelentése: 2 tanyai tanítói állásra pályázat kiírása iránt.

U. annak 496/903. számú jelentése: az ujonnan szervezett belterületi tanítónői állásra pályázat kiírása.

U. annak 401/903. számú előterjesztése: a bel- és külterületi tanítóknak a jövő tanévre való beosztása tárgyában.

H I R E K.

Szabadka, augusztus 13.

— **Személyi hír.** Lobkovitz herceg hadtestparancsnok, ma délután két napig tartott szemle után városunkból elutazott.

— **Kirendelés.** A m. kir. igazságügyminiszter Salgó László apatini kir. járásbíró-sági aljegyzőt az apatini kir. járásbíró-ság mellett alkalmazott ügyész-ségi megbízottnak állandó helyettesül rendelte ki.

— **A választók listája.** Vojnics Ferenc I-ső aljegyző most nagy munkában van. Összeállítja ugyanis a központi választmány által felvett szavazóknak listáját és a beérkezett felebbezéseket felterjeszti az illetékes forumhoz.

— **Rákóczi ünnep Ó-Beosén.** Az Ó-Beosén időző egyetemi ifjak — mint ottani tudósítónk jelenti — augusztus 23-án Rákóczi ünnepet rendeznek. Az ünnepség tiszta jóvedelmét a Kassán felállítandó Rákóczi szobor alapja javára fordítják.

— **Halálozás.** Lajthay János érseki iskolalátogató, a kinek elhunytáról már megemlékeztünk, egyike volt azon fenkölt gondolkozásu papoknak, ki szabadelvű gondolkozása mellett összetudta egyeztetni papi hivatását a társadalom mai világnézetével. ki híveinek nemcsak lelki pásztora, de jó barátja, oktatója, tanácsadója volt; ki fáradhatatlan és buzgó iskolalátogatásait nem a pusztá formalitásból, hanem a hazafiság szempontjából végezte, ki a felvilágosultságot és emberszeretetet hirdette. Nagy részvét mellett temették el paptársai, barátai és tisztelői őszinte, igaz bánatára. Az egyes testületek, melyeknek vezetője volt, külön gyászjelentésben tudatták fájdalmukat és nagy veszteső-güket.

— **Khuen-Héderváry és iskolatársai.** Pécsről táviratozzák nekünk: Gróf Khuen-Héderváry Károly ezeltett 35 évvel tett érettségi vizsgát a pécsi zirci rendház főgymnáziumában. Az érettségi vizsgát tett növendékek elhatározták akkor, hogy bizonyos időközben találkoznak. Mára volt kitűzve az összejövétel, melyre gróf Khuen-Héderváry megjelenését kilátásba helyezte. Tegnap este a következő táviratban mentette ki távollmaradását:

»A mai nap 35 éves ünnepén, sajnos, nem jelenhetek meg, pedig éppen most esett volna jól azok között lenni, akikhez zavartalan bajtársi és baráti kötelékek fűznek. Fogadjátok szívem mélyéből eredő meleg üdvözetemet, Isten áldása kíséreljen továbbra is az élet utjain. Szerető iskolatársatok: *Khuen-Héderváry Károly.*

A szívélyes távirat lelkes visszhangot keltett az egybegyűlteknél.

— **Honvédeink távozása.** Ma éjjel vonulnak el honvédeink Lugos mellé, a hol szeptember hó 9-ikéig maradnak. Oda megy az egész 6-dik gyalogezred. A Zomborban és Ujvidéken állomásozó zászlóaljok ma este érkeztek Szabadkára, s innen az itteni zászlóaljjal egyesülve folytatták utjukat a hadgyakorlatok színhelyére. Ebben az óriási hőségben bizony nem irigylendő szegény honvédeink sorsa. Reméljük azonban, hogy nekik talán még sem lesz részük a bileki napokhoz hasonló meleg napokban.

— **Husvizsgálat.** Több névtelen levél érkezett a tisztifőorvoshoz, melyben felhívja a figyelmet különösen a huspiaczon észlelt rendellenességekre. A névtelen feljelentésekre Szilasi Mór dr. kerületi orvos Lang Simon felügyelő kíséretében megvizsgálta a szabadkai hentesek üzleteit és műhelyeit, valamint a huspiacz áruit is, sőt ezentul minden nyolcz napban megismétlik az egészségügyi szempontból feltétlenül szükséges vizsgálatot.

A vizsgálat eredménye Balázs Piri Jánosnál, Nagy Mátyásnál és Kis Istvánnál teljesen kielégítő volt, de többi helyről a meleg következtében elromlott húst koboztak el. Mindenki örülhet annak, hogy egészségére így ügyelnek fel. Ez lesz biztosítéka annak, hogy ezentul nem leszünk kitéve annak, hogy romlott húst vegyünk.

Itt említjük meg, hogy reggelinkint Paliacson is megvizsgálhatnák a huspiaczt, a mely ellen már sok panaszt hallottunk. Szükségesnek tartjuk azt is, hogy a rendőrség nyilvántartsa a czinczárók lakásait, hogy náluk is megtarthassák a vizsgálatot, mert ezek ellen is sok panasz érkezett a hatóságokhoz.

— **Gázvilágítási mizériák.** Már ugylát-szik, állandó rovatot kell nyitnunk az utcai világításnál tapasztalt rendellenességek miatt, így ma is jelentés érkezett a tanács-hoz Krempotics Márk gázvilágítási ellenőrtől, a ki kéri a tanácsot, hogy a gázgyár önkénykedő igazgatósága ellen tegye meg az intézkedést, mert nap-nap után megszegik az ellenőrző mérnöki hivatal utasításait s hogy ezen körülményre figyelmeztetvén a gázgyár igazgatóságát, goromba visszautasításban és szidalmazásban részesült.

— **Gyógytár átvétele Bajmokon.** Kolenner Andor gyógyszerész elhunytá folytán a bajmoki gyógyszerertárt Virág Gyula gyógyszerész vette át.

— **Betörők a teherpályaudvaron.** Ma éjjel 1 és 2 óra között a vasuti teherpályaudvarnak a honvédlaktanya felé eső részén ismeretlen tettesek 9 teherkocsit feltörték és

különféle teheráruat loptak ki belőlük. A rendőrség részéről tekintettel az eset nagyobb szabásu voltára, még az éj folyamán vizsgálat lett tartva a helyszínen, de a hiányt nem lehetett megállapítani. Ma már azonban megállapították, hogy 2 kocsiból 10 csomag vászon hiányzik, a melyekre Weisz Adolf Gyula-Fehérvár czimzés volt rányomva. Miskolczi Ferencz váltóór és Vig Imre kocsitoló észrevette a tetteseket, a mint odább álltak a zsákmányukkal, de ezek is észrevették őket és öt csomagot eldobván, a másik öttel elmenekültek. Mivel a kocsik tovább mentek, a kárt eddig nem lehet megállapítani, csupán a 60 koronát, a mi az elvitt vászon értéke, de hogy egyéb dolgokat is magukkal vittek, a helyszínen elszórt néhány porcellán csésze is bizonyítja.

— **Ügyvéd az ipartestületben.** Érdekes kérdésben döntött a kereskedelmi miniszter. A kassai ipartestületben történt, hogy egy pörös ügyből kifolyólag az egyik fél magával hozta a békéltető bizottsági tárgyalására a kassai ügyvédi kar egyik tekintélyes tagját is, a ki őt pörében képviselni volt hivatva. A tárgyaláson az ügyvéd hozzá is fogott hivatása teljesítéséhez, de a bizottság elnöke az alapszabályok 14 §-a értelmében kénytelen volt kijelenteni, hogy az ügyvéd közbenjárását meg nem engedheti, mert azt egyrészt az alapszabályoknak erre vonatkozó szakasza sem engedi meg, másrészt az ipartörvény sem emlékszik meg ilyenmü funkcióról. Az ügyvéd erre panasszal fordult a kassai ügyvédi kamarához, amely sérelmet látván a békéltető-bizottsági eljárásban, felterjesztést intézett az igazságügyminiszterhez, kérve, hogy ez ügyben elégtételt szolgáltatson az ügyvédi karnak. Az igazságügyminiszter, illetve a kereskedelmi miniszter ez esetből kimondotta, hogy a békéltető bizottság elnökének igaza van, mert az alapszabályok értelmében járt el, de a jövőre nézve kimondotta, hogy ügyvédi képviselőnek az ipartestületek előtt mindenkor helye van.

— **Gyerekcsiny.** Megtörtént a napokban hogy a palicsi fürdőigazgató többekkel csolnakázni indult midőn már sötétedni kezdett. Az elindulás után mintegy negyedóra múlva, hosszan elnyúló segélykiáltásokat hall Zvarinyi hidegfürdő felügyelő és pedig tisztán érthetően: „Zvarinyi, segítség!” szavakkal. Minthogy a fentemlített társaság csolnakázott, nagy sietséggel csolnakra szállottak többen s a hang irányában indultak, mivel a sötétségben már látni nem lehetett. Csakhamar utolérték a társaságot s örömmel látták, hogy nincs semmi baj. A segélykiáltás éretlen tréfának bizonyult, melyet valaki a tópartról egy szócso segélyével küldött az éjbe. A palicsi rendőrség most nyomonzza a gyerekcsinyt elkövetőt, a ki ezért komoly büntetést érdemelne.

— **Alapszabály jóváhagyás.** Az állami tisztviselők zombori egyesületének alapszabályait a belügyminiszter láttamozta.

— **Tetőtűz a vasutnál.** Ma déli tizenkét órakor kigyulladt a magyar államvasuti fűtőház tetőzete. A tüzet a künn levő vasuti munkások az állandóan készenlétben levő tüzi fecskendő segélyével, akikhez később a kivonult tűzoltók is csatlakoztak, idejekorán elfojtották.

— **Veszedelemes betörő elfogatása.** Gulyás Tóth Pál topolyai illetőségű veszedelemes betörő tolvajt ma délelőtt a rendőrség

itt Szabadkán elfogta. Mint a rendőrség kiderítette, három ízben állt ki súlyosabb büntetést és pedig másfél évi, azután két évi börtönt és legutóbb 6 és fél évi fegyházbüntetést töltött ki 1902 február havában. Kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy bevásárolni akart menni Szegedre, a mi azonban nem lehet igaz, mert saját bevallása szerint is hamis kártyázást üz és nem lehetetlen, hogy társával együtt, a ki szintén rovott multu topolyai ember, ők követék el az éjjeli betörést a teherpályaudvaron. A rendőrség mindkettőjüket Topolyára tolonczoltatta.

— **Öngyilkosság szegényből.** Bács községben majdnem az egész lakosság mindig nagy részvétellel és sajnálkozással nézte a Rozsics Pál napszámosnak becsületes munkálkodásait. Sajnálták, mert köztudomásu volt, hogy neje kleptomániában szenved. Ugy lát-szik Biri hentesnek neje ezt még nem tudta s mivel már több ízben észrevette, hogy szalonna, hus, kolbász stb. eféle el-eltűnt, figyelemmel kísérte a megjelenő vevőket. Tegnap észrevette, midőn Rozsics felesége, egy öltesebb asszony s egy 14-15 éves fiúnak szalonóját elcsente. Azonnal a szomszédban levő községházába a rendőrökért küldött, kik be is kísérték. Szegényében szegény asszony az éjjel öngyilkosságot követett el — felakasztotta magát. Ma reggel, midőn férje a padlásra ment, hogy onnét kukoriczát hozzon, kötélén függve találta. Általános a részvét a szerencsétlen család iránt.

— **Lólopás.** Rendőrségünket értesítették, hogy Jankovácson ismeretlen tettesek 2 drb lovat elloptak Kecskés Ferencz odavaló lakostól.

— **Anyakönyvi hírek.** *M e g h a l t a k:* Greski Tamás 4 év, Horváth István 2 nap Major Margit 11 hó, Zódi Lajos 8 nap. Szül. 6; 3 fi, 3 leány.

Törvénykezés.

Egy zombori szélhámos kalandjai.

A zombori törvényszék többrendbeli család és okirathamisítás miatt ítélte három évi fegyházra Wenk József, zombori illetőségű embert. Mint a szélhámosok legtöbbje, ő sem nyugodott bele a törvényszék ítéletébe, hanem megfelebbezte. Így került ügye a szegedi kir. ítélőtábla elé, melynek szüneti tanácsa tegnap foglalkozott Wenk ügyével.

Wenk József zombori illetőségű ifju, mint kereskedősegéd kezdte pályafutását Zomborban. A pultokon és létrákon való ugrálás azonban sehogy sem volt inyére és uripaszsióit az ez által szerzett pénzből nem bírta fődözni; úgy gondolta tehát, hogy némileg tekintélyesebb és jövedelmezőbb pozíciót kell betöltenie. Sok utánjárással sikerült neki bejutni a vigéczek ama gárdájába, amely a pénzszerzés miatt még holmi apróbb családsoktól sem riad vissza.

Wenk ur ügynök lett az Adria biztosító-társaság zombori fiókjánál. A keresete azonban nem valami sokra rugott, hát úgy segített a bajon, hogy nyakra-főre csalt és hamisított. Biztosítási blankettákat töltött ki és soha nem létező emberek nevét kanyarította alá. Váltókat is hamisított szintén nem létező egyének nevére s ezt is bemutatta az intézetnél, mint az illető biztosított negyedévi törlesztési összegének helyettesítőjét.

A temérdek csalafintaság aztán kitudódott, az intézet elbocsátotta, azonkívül még föl is jelentette. Az állás nélkül maradt ifju aztán fölcsapott »iparfelügyelőnek«-nek.

Az apja gépész volt, akitől eltanulta a kaszának megvizsgálását. Ezt arra használta föl, hogy Bórczy Bezeredy István néven bejárta a bácskai községeket, mindenütt szegedi iparfelügyelőnek adván ki magát. Beállított a községhez és ilyen kijelentéseket tett:

— Most jövök Szegedről, adjanak mellém rendőrt, mert végig akarom vizsgálni a községbeli cséplőgépeket.

Igy aztán végigszelhámuskodta a bácskai községeket és egy-egy cséplőgép megvizsgálásáért 50—60 koronát csikart ki. A mellett meg bizonyítványokat is osztogatott ki a cséplőgépkezelőknek, akik vizsgáltak a felügyelő ur előtt. Ezekért is behajtott fejenként vagy 50 koronát.

Voltak olyanok is, akik nem akartak fizetni. Ezeket így fenyegette meg a »felügyelő«:

— Majd gondom lesz magára. Olyan birságot huzatok magára, hogy örökre megemlegeti!

A temérdek csalással több száz koronát harácsoltt össze és már utban volt Szerbia felé, mikor megcsipték Zimonyba és Zomborba szállították, ahol törvényszék ítélkezett felette.

A kir. ítélőtábla helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

Tiszteres szabadkai betörő.

Egy nem közönséges helybeli bűnös ügyben ítélkezett most másodfokulag a szegedi kir. ítélőtábla. Szándity Milán szabadkai napszámos, a ki már nem egy ízben ült a börtönben, az elmúlt év folyamán egymásután tíz betöréses lopást követett el. A mit megkaparíthatott, élelmi szereket, ruhákat, pénzt, szóval a mihez csak hozzáférhetett, magával vitt. A szabadkai kir. törvényszék három évi fegyház büntetést mért reá, amit ma a szegedi tábla helybenhagyott.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorologiai intézet távirati jelentése.) E hó 14-ére meleg időjárás várható, elvélve csapadékkal és zivatarokkal.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Malmok ma némi vételkedvet tanusítottak és az elkelt 32.000 métermáza buzát szilárd, tartott áron vásárolták.

A többi termények változatlanul zárultak. Ma nem volt felmondás.

A határidő-üzlet szilárdan indult, zárlat felé azonban gyengült és a tegnapi esti zárathoz kép est változatlan maradt.

	Kezdete	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	736	784—738
Buza apr. 1904	782	760—759
Rozs		
Rozs okt.-re	617	616—618
Rozs		
Zab májusra	—	—
Zab		
Zab okt.-re	586	587—586
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	617	618—617
Tengeri aug.-ra	618	619—618
Tengeri májusra	507	506—504
Repee aug.-ra	10-90	10-90—11.—
Repee		

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Hirdetések.

Tőkepenzések Figyelmébe!

egy jó találmány értékesítéséhez társat keresek.

Czim a kiadóhivatalban.

Kladok Kázmér

diszszoba festő és mázoló Szabadkán
Bercsényi-utca, 669. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, a legkényesebb izlésű szobák, vendéglők és termek festését — enyv, olaj, vagy tempera kivitelben

jutányos árak mellett.

Magyar kölcsön-
könyvtár előfize-
lési ára egy hóra

1 korona

Heumann Mór

könyvkereskedésében

S z a b a d k á n.

Ad. 15331/903. tan. szám.

Árverési hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a város közönsége tulajdonát képező alább felsorolt szántóföldek az 1903/04. gazd. évre tavaszi vetés alá a helyszínén nyilvános árverés útján haszonbérbe fognak adatni és pedig:

I. F. évi augusztus hó 25-én d. e. 8 órakor:

Tompa katonai III. és

IV. ny. 336 ¹⁰⁰⁷/₁₀₀₀ láncc és Tompai csárda föld 10 láncc, a csárdai épületekkel együtt.

II. F. évi augusztus hó 26-án d. e. 8 órakor:

Tompa-kelebiai I. és II. ny. 211 ⁸⁵⁰/₁₀₀₀ láncc

III. F. évi augusztus hó 29-én d. e. 8 órakor:

Tompa Kőrös és Sáskalaposi

IV. ny. gyepföld 383 ⁸⁵⁰/₁₀₀₀ láncc.

IV. F. évi augusztus hó 30-án d. e. 10 órakor a gazd. ügy. hiv. helyiségében

Nagyfényi II. ny. 8 ¹¹⁸⁰/₁₀₀₀ láncc és a Szegényház melletti (Csik-féle) 6 ¹/₂ láncc.

V. F. évi augusztus hó 31-én, továbbá

I. évi szeptember hó 1, 2, 3, 4. és 5-én

d. e. 8 órakor a helyszínén:

Bajmok uradalmi II. és

IV. ny. 1978 ⁹⁰⁰/₁₀₀₀ hold.

VI. F. évi szeptember hó 9, 10. és 11-én

d. e. 8 órakor a helyszínén:

Csantavéri uradalmi III. és

IV. ny. 731 ²⁷⁰/₁₀₀₀ hold.

VII. F. évi szeptember hó 12-én d. e. 8 órakor a helyszínén:

Bajnáti 9 ¹²⁰⁰/₁₀₀₀ láncc.

Ugyanaznap d. e. 9 órakor:

Szegedi fásor melletti

IV. ny. 18 ¹⁰⁰⁰/₁₀₀₀ láncc és

Baranyi sömléki 21 ⁵⁰⁰/₁₀₀₀ láncc.

VIII. F. évi szeptember hó 15-én d. e.

8 órakor a helyszínén:

Bajmok kaponyai kukoricza föld

III ny. 331 ¹⁰⁰⁰/₁₀₀₀ hold

Megjegyeztetik, hogy a haszonbér fele része azonnal a helyszínén, a másik fele része pedig 1904. évi március hó 1-éig fizetendő be a város házipénztárába.

Egyéb ár. feltételek a gazdasági ügyosztályban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1903. augusztus hó 5-én.

A városi tanács.

Olvass!

Olvass!

ENGL ADOLF

varrógép-kerékpárakktára és hási sürgöny (villamos osongótyű) installáló intézete.

Szabadkán, Kosuth-utca

a „Pest szállodá”-nak és dohány nagytözsdeinek átellenében.

elsőrendű varrógépet — részletfizetésre is, és a cöntinens legjobb kerékpárját, a „Styria”-t, a melynek főképviseelője, egyszeremind Szabadka és a megye nagyobb területére.

Különösen felhívja a bölgyközönség figyelmét műhelygépeire, a melyekkel bármilyen complicált mintájú hímzést művésziességgel lehet előállítani.

Minták és gépek bármikor megtekinthetők és szaktanítás INGYEN.

Bevezet hási sürgönyöket (villamos osongókat és elfogad mindennemű e szakba vágó valamint bármilyen gépjavítást, lelkiismeretesen, pontosan és olcsón.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.